

Underbilag til Bilag 2.

Retsplejeudvalget.

Adr.: Højesteret, Christiansborg.

København, den 3. Februar 1931.

Til Justitsministeriet.

I Skrivelse af 15. December 1930 (Journ. 2 K. 1930 Nr. 348³¹) har Justitsministeriet anmodet om en Udtalelse fra Retsplejeudvalget med Hensyn til det i Rigsdagen fremsatte Forslag til Ændring i Retsplejelovens § 214 (jfr. Ændringsforslagene til §§ 35, 41, 216 og 218) om offentlig Afstemning i Højesteret.

I denne Anledning skal Retsplejeudvalget udtale følgende:

Af de nedenfor udviklede Grunde kan Retsplejeudvalget ikke anbefale det foreliggende Forslag, naar det for mundtlig domsforhandlede Sager bestemmer, at der efter en Drøftelse indenfor Retten skal foregaa en Afstemning, der — i alt Fald, naar Sagen ikke har været behandlet for lukkede Døre — er offentlig og gengives stenografisk i en særlig Retsbog, idet de stemmegivende, hvis Orden bestemmes af Præsidenten, samtidig anfører Grundene for deres Afstemning. Retsplejeudvalget mener imidlertid ikke at burde indskrænke sig til at begrunde dette Standpunkt, men vil i det følgende ogsaa undersøge, om der findes andre Ordninger, der kan tænkes paa en mere tilfredsstillende Maade at fyldestgøre de Formaal, der ligger bagved Ønsket om Indførelse af offentlig Afstemning, og dette saa meget mere, som det under 1. Juli 1925 nedsatte Udvalg i sine Erklæringer i det væsentlige kun beskæftigede sig med Valget mellem den nuværende Tilstand og en Ordning som den nysnævnte.

Hvis man om offentlig Afstemning gør sig det Begreb, at Offentligheden derved faar Lejlighed til i mere end rent formel Forstand at overvære Dommens Tilblivelse, beror dette paa en Misforstaaelse, der kan føre til Skuffelse. Det maa paaregnes, at den forudgaaende Raadslagning vil faa en lignende Betydning som den nuværende Votering, saaledes at Dommerne forlader Raadslagningsmødet fuldt klare baade over deres eget og deres medvoterendes endelige Standpunkter. Først derefter vil de være i Stand til at forme de Udtalelser, de vil fremsætte i det offentlige Møde til Begrundelse af deres Afstemning. Det vilde overhovedet ikke være forsvarligt at afslutte Drøftelsen tidligere, fordi en Dommer naturligvis kan føle sig overbevist af Modgrunde, som her maatte blive fremført. Men en Ændring af Standpunkt bliver vanskeligere, naar man optræder for Publikums Øjne, og et Forsøg paa at henlægge Overvejelsernes Tyngdepunkt til det offentlige Møde vilde derfor kunne virke skæbnesvangert paa Afstemningens Frihed.

Den offentlige Afstemning faar altsaa mere Karakteren af en Aflæggelse af Beretning, men det Spørgsmaal opstaar da, om der er Grund til at lade den foregaa i et offentligt Retsmøde, der vil beslaglægge megen Tid, som ellers kunde anvendes til Domsforhandlinger. Det er med Føje, naar Bemærkningerne til Lovforslaget Side 59 anser det for nærliggende, at der maatte træffes Foranstaltninger for at lette Rettens forøgede Arbejdsbyrde.

En Hovedindvending mod at paalægge Dommerne i Højesteret en Pligt til at afstemme offentligt er Hensynet til at beskytte Retten mod mulige Angreb paa dens Uafhængighed. Dette kommer frem ikke blot overfor Regeringen eller politiske Partier, men ogsaa overfor Offentligheden og særlig dennes Organ Dags-